

ר' בן ציון פרימסלנו ז"ל

ובבית הכנסת הגדול בתל אביב, והיתה מצאצאי הגאונים רבי יצחק אייזיק חבר ורבי אשר לעמיל לעוו.

תולדותיו

בהיות ר' בן ציון בשנות העשרים לחייו נמשך לחסידות ברסלב, והיה יושב ומקשיב קבוע לשיעורי החסיד הנודע ר' לוי יצחק בנדר זצ"ל, והיה כרוך אחריו ועניו היו נתונות בו לשמוע כל אמרי פיו ולראות דרכיו, וכשהיה חוזר על דבריו היה מקפיד לחזור בדיוק על מילותיו כפי שיצאו מפיו של ר' לוי יצחק, לא פחות ולא יותר, ואף ידע לומר באיזה מקום ובאיזה זמן אמר כן.

היה ישר מאוד בשכלו ובהנהגותיו, ולא בחינם דבק בר' לוי יצחק כי ראה בר' לוי יצחק את הישרות ואת ברסלב המקורי כפעם, ולא אהב את כל החידושים והתוספות.

ר' בן ציון השכים רבות רבות בשנים ל"תיקון חצות" בחזקתו ובעוצמה בלא להחסיר אף לילה!!! והיה חוזר לישון בשעה שתיים ומשכים שוב לנץ החמה, והיו לו סדרים קבועים למשניות שו"ע וכלו על הסדר ומשנ"ב, ומעידים אלו שהיו עמו בישיבה, שקימתו בחצות היה נראה אצלו כדבר פשוט וקל כאדם שקם בבוקר, כשהגיע ר' לייזר בורשטיין לנחם, אמר שזה היה מסימניהם של תלמידיו ר' לוי יצחק - הקימה בחצות כחוק ולא יעבור וכדבר פשוט שאי אפשר אחרת.

ורבות בשנים היה מקפיד על טבילה כל יום, וגם בהיותו בצבא כ"סמל דת" כששירת בעזה וכן בצידון בלבנון הלך תחת הערכים לטבול בים בחזקתו ובתעצומות נפש.

לא נסע לראש השנה לאומן לציון רבי נחמן, כי היה חוזר על דברי ר' לוי יצחק בנדר ז"ל שאמר פעם לאחר תפילת שחרית "אז מ'געפינט זיך אין ארץ ישראל דארף מען נישט פארען קיין אומן ביים רעבין" - [כשנמצאים בארץ ישראל לא צריך לנסוע לאומן לרבי], והיה מדייק בלשונו של ר' לוי יצחק בזה, ופעם אחת אמר לו אחיינו שמעתי ששמעת מר' לוי יצחק בנדר לא לנסוע מא"י לאומן, מיד תיקנו וחזר על הנוסח הנ"ל כפי ששמעו במדויק.

היה שתקן, וליבא לפומא לא גליא לגלות עומק רעיוניו ומצפוניו, ואף סיפר שפעם דיבר עם ר' לוי יצחק בענינו, ולאחר מכן בשיעור דיבר ר' לוי יצחק בענין שצריך לדבר וכיוון אילו.

ועל כן חבל על דאבדון, כי ר' בן ציון היה בעל מוח כשרוני במיוחד ובעל רגש עצום, אוצר מלא וגדוש בעומקים ובדברי תורה וחכמה, וכן באמרותיו של ר' לוי יצחק וכפי שאמרם במדויק, ומספר אחי שבצעירותו ראה דפים מחידושי תורתו שהיו ממש מתוקים, וזאת בלא שידע מכך אף אחד, ולא דיבר מחידושי עם אף אחד.

ר' בן ציון היה בקי נפלא בספר הקדוש "ליקוטי מוהר"ן" והרבה קטעים אף בלשון קדשו ממש, והיו בוחנים אותו מה כתוב בתורה פלונית והיה מתחיל הפסוק של התורה וממשיך, וכן היו נהנים לשאול אותו היכן כתוב דבר פלוני בליקוטי מוהר"ן והיה אומר באיזה תורה ובאיזה חלק, ובתחילה לא היה ידוע כל זה כלל אף לקרוביו ולאלו שהיו חבריו, רק בשנים המאוחרות הדבר נודע, וגם אז לא אהב לענות.

פעם אחת הגיע יהודי לאחיו ואמר לו ראיתי כעת דבר מעניין בליקוטי מוהר"ן ואמר לו הדברים, ואמר אחי לאותו יהודי בא ואראה לך דבר פלא, והתקשר לר' בן ציון ושאל אותו מה כתוב בתורה פלונית, ר' בן ציון אמר את הפסוק שמתחילה בו התורה, כששמע זאת אותו יהודי התווכח ואמר הלא עכשיו ראיתי הדברים ולא כן הוא, אולם כשפתחו הספר ראו כדברי ר' בן ציון...

פעם כשהשתתף בחתונת אחייניתו, אמר לו אחיינו טוב הדבר הוא היציאה מן הבית כי אין הנאה מן החיים כאשר נמצאים באותו מצב, ואמר לו אחיינו הלא אומרים בשם הבעש"ט "תענוג תמיד..." וביקש אחיינו ממנו להמשיך את המשפט, כדי לראות אם יודע המשך המאמר, ור' בן ציון המשיך "אינו תענוג", כששאלו אחיינו האם גם רבי נחמן מביא דברים אלו, אמר לו ר' בן ציון בליקוטי מוהר"ן זה לא נמצא אבל זה נמצא בליקוטי הלכות.

וכשהיה ר' בן ציון חוזר על דברי מוהר"ן היו פניו משתנים באחת ונפשו יצאה בדבריו, והיה אומר הדברים בהתלהבות במאור פנים ובשמחה.

בראש השנה של שנת תשפ"א לאחר שהאריך עם אחיינו בשיחה לאחר תפילת מנחה בבית הכנסת, אמר לאחיינו אתה רואה את החולצה הזאת שאני לובש, ב"סיפורי מעשיות" יש מעשה של החיגר שהיה אוכל עשבים, ואמר על זה ר' לוי

במלאות חמש שנים לפטירתו של ר' בן ציון פרימסלנו אשר נלב"ע ביו"ט ראשון של חג הסוכות תשפ"ב אחר שנתייסר ביסורים קשים, ונפטר בלא שהשאיר זש"ק אחריו, ראינו לנכון לפרסם שוב את הדברים אשר נכתבו לאחר פטירתו לעורר אנ"ש לעשות ללמוד ולהתפלל לע"נ.



מוצאו ויחס משפחתו

ר' בן ציון ז"ל היה פאר היחס מצאצאיהם של קדושי עליון זי"ע, הוא נולד בשנת תש"כ לאביו ר' מרדכי שלמה זצ"ל שהיה בנה הבכור של מרת יענטא צפורה פרמישלנר הי"ד, בת הזקונים של אדמו"ר הרה"ק ר' מרדכי'לע מקונסטנצין ישן, אשר היה בן רבי מנחם מנדל בן רבי חיים מסטנוב בן הרה"ק רבי יוסף מיאמפלא בנו הבכור של הרה"ק רבי מיכל מזלאטשוב זי"ע.

אמו של הרה"ק ר' מרדכי'לע מקונסטנצין הרבנית חנה ע"ה היתה בתו של רבי יוסף משה בן הרב הקדוש ה"אזהב ישראל" מאפטא זי"ע.

בזיוו"ש נשא הרה"ק ר' מרדכי'לע מקונסטנצין את הרבנית מרת איטה רחל ע"ה אשר היתה בת הג' רבי מאיר חתן רבי יוסף יוסקא מוואלוטשיסק, אשר הוא היה בן הרה"ק רבי מרדכי מקרעמניץ זי"ע וחתן הרה"ק בעל ה"דגל מחנה אפרים" נכד אור שבעת הימים הבעש"ט הק' זי"ע, וממנה נולדו לר' מרדכי'לע ארבע בנות ובן, ביניהם מרת מאלע ע"ה אשת רב הרבנים הגאון המופלא ר' שמשון אהרן פולונסקי זצוק"ל הרב מטעפליק ובסוף ימיו רב שכונת "בית ישראל" בירושלים ת"ו, ומרת אדל ע"ה אשת האדמו"ר ר' יצחק מסקווירא תל אביב, וביניהם סבתו של המנוח מרת יענטא צפורה פרמישלנר הי"ד.

ר' בן ציון נקרא על שם אבי אביו הרב ר' בן ציון פרמישלנר הי"ד, שהיה מהדמויות הנכבדות והחשובות בעיירה גריצב, הסמוכה עשרים וחמש ק"מ מקונסטנצין ישן וחמישים ק"מ ממצ"ב, ר' בן ציון פרמישלנר הי"ד היה בנה של אשה גדולה מרת חיה ע"ה בתו של הרב ר' יצחק באראש זצ"ל אשר היה רבה של גריצב עשרות בשנים, ר' יצחק באראש היה נכדו של הג"ר מאיר בן היעב"ץ זי"ע אשר היה רבה של קונסטנצין ישן עוד בזמן הבעש"ט, ונכדו ר' חיים הכהן רפפורט אב"ד אוסטראה אף פירסם בשו"ת שלו מים חיים יו"ד ס' כד' תשובה מר' מאיר לבעש"ט.

ר' בן ציון פרמישלנר הי"ד נרצח בשואה בעת פלישת הגרמנים לאוקראינה ע"י שתלו אותו על ידי, אח"כ סיפרו ואמרו אנשים לבנו ר' מרדכי שלמה אביך נרצח כגיבור!!! ר' בן ציון נרצח בשנת השישים ואחד לחייו, ואף המנוח שקריו על שמו נפטר בגיל שישים ואחד...

אמו של ר' בן ציון מרת מרים ע"ה היתה בתו של פה מפיך מרגליות רבי חיים יצחק צבי רקובסקי זצ"ל, שהיה דרשן ומוסר שיעורים בשערי חסד בירושלים

יצחק בנדר "אמאל דארף מען זאך מחיה זיין מיט א גראז" [-לפעמים צריך האדם להחיות את עצמו בעשב] שאלו אחייני האם התכוין ר' לוי יצחק לתורה רפ"ב, כמובן שלא היה צריך להגיד לו מהו תורה רפ"ב, [למי שאינו יודע בתורה רפ"ב בליקוטי מוהר"ן] אומר רבי נחמן שצריך לדון את כל אדם לכף זכות היינו אפי' מי שהוא רשע גמור צריך לחפש ולמצוא בו מעט טוב, אח"כ אומר רבי נחמן שכן צריך האדם לנהוג כלפי עצמו, וז"ל כי זה ידוע שצריך האדם ליהדר מאד להיות בשמחה תמיד ולהרחיק העצבות מאד מאד, ואפילו כשמתחיל להסתכל בעצמו ורואה שאין בו שום טוב, והוא מלא חטאים, ורוצה הבעל דבר להפילו על ידי זה בעצבות ומרה שחורה חס ושלום, אף על פי כן אסור לו ליפול מזה, רק צריך לחפש ולמצוא בעצמו איזה מעט טוב, כי איך אפשר שלא עשה מימיו איזה מצוה או דבר טוב, ואף שכשמתחיל להסתכל באותו הדבר הטוב הוא רואה שהוא גם כן מלא פצעים ואין בו מתם, היינו שרואה שגם המצוה והדבר שבקדושה שזכה לעשות הוא גם כן מלא פניות ומחשבות זרות ופגמים הרבה, עם כל זה איך אפשר שלא יהיה באותה המצוה והדבר שבקדושה איזה מעט טוב, כי על כל פנים איך שהוא על כל פנים היה איזה נקודה טובה במצוה והדבר טוב שעשה, כי צריך האדם לחפש ולבקש למצוא בעצמו איזה מעט טוב כדי "להחיות את עצמו ולבא לידי שמחה", עכ"ל, כמובן שאת כל זה לא היה צריך לומר לר' בן ציון ורק שאלו אותו בקצרה אם ר' לוי יצחק התכוין לתורה רפ"ב, [מיד הגיב ר' בן ציון בידו – לא! ואמר "זה ברוחני זה בגשמי" [היינו שברפ"ב החיזוק הוא בנקודות הטובות ברוחניות, ואילו ר' לוי יצחק התכוין שלפעמים אדם צריך להחיות את עצמו אפי' בדברים גשמיים] ואז אמר ר' בן ציון לאחייני החולצה הזאת מאד משמחת אותי ולכן לבשתי אותה [כלומר שבזה החיה את עצמן], היה זה מהפעמים היחידות שגילה עומק רעיוני, אבל בדרך כלל היה שתקן ולא גילה צפוני לבו.

ר' בן ציון ז"ל היה אוהב ספרים גדולים וקנה לעצמו תמיד ספרים גדולים בין המחזורים בין ההגדה של פסח בין הליקוטי מוהר"ן וכו', ודבר זה מראה על היותו בעל מוחין דגדלות, וכמו שאיתא באמרי פנחס שער התורה אות סט' שרבי פנחס מקוריץ אמר שאינו יכול ללמוד מספר קטן כי הוא מוחין דקטנות, וכשראה רבי פנחס מקוריץ את אחד מתלמידיו לומד בשו"ע קטן אמר לו א קטנות, ר' בן ציון גם הבין בעומקו את כוחו של הספר הגדול בהבאת חשק.

ידע צער וייסורים

חיייו של ר' בן ציון צער וייסורים, ובעשר שנים האחרונות עלו על כולנה עלבונות וייסורים גוף ונפש ע"י אנשי רשע, ומחמת זה נפל לחולי השומן שגרם לו לסבל ולייסורים נוראים ברגליו, והיה קשה עליו התנועה, ומחמת זה היה צריך לחמץ, כי ללב היה קשה לסבול משקל זה, וסבל מקשיי נשימה נוראים, וזה גרם את פטירתו.

על ר' בן ציון אפשר ממש לומר דברי מוהר"ן מברסלב [ליקוטי מוהר"ן תנינא קיט']. שאמר: הנה הכל אומרים שיש עולם הזה ועולם הבא, והנה עולם הבא – אנו מאמינים שיש עולם הבא, אפשר יש גם עולם הזה גם כן באיזה עולם, כי בכאן נראה שהוא גיהנום...

כששאלוהו פעם מה אומר על הייסורים הגדולים שעבר, התחיל לומר בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ והארץ היתה תהו ובהו וחושך על פני תהום, שואל ר' נחמן למה הקב"ה ברא את העולם כשהוא בתחילה תהו ובהו וחושך על פני תהום, כששאלוהו מה ר' נחמן עונה, אמר ר' בן ציון הוא לא עונה, הוא אומר שזה מהשאלות שאין עליהם תשובה, ויותר לא אמר, והמבין יבין דבריו.

בתקופה זה ניכר במידת הכרת הטוב שבו, וכל מכריו מספרים שכל מי שעזר לו במצבו היה פיו מלא הודאה אליו בריבוי דברים.

ימיו האחרונים

בערב ראש השנה האחרון נסע במונית מביתו ל"קבוץ" של חסידי ברסלב "בשול" המרכזי של חסידי ברסלב במאה שערים לתפלת ליל יו"ט, ואח"כ חזר לביתו, ואעפ"כ טרח לילך למחרת שוב פעם מביתו בשכונת כנסת ל"קבוץ" "בשול" המרכזי דברסלב במאה שערים, ואף שההליכה היתה קשה עליו ובכל כמה פסיעות היה צריך לעצור לנוח עקב קשיי נשימה, והיתה לוקחת לו ההליכה [מרחק הליכה של עשרים דקות] הרבה יותר משעה, וכשהגיע למדרגות ה"שול" דברסלב שמע שמוכרים את פתיחת ארון הקודש, מיד התאמץ לעלות ל"שול" והתחיל להתמקח על המחיר, והטיב לתאר זאת בפני אחיו שההוא אמר ארבע מאות דולר והוא אמר חמש מאות דולר, כשהוא אמר שש מאות הוא אמר שבע מאות, כשהוא אמר שריוענט דולר ר' בן ציון אמר טויענט הונדערט, וכך המשיך ההתמקחות עד שר' ציון

בן ציון אמר אלפיים דולר!!! בזה סיים הגבאי והכריז שהוא זכה בפתיחת היכל ארון הקודש, אח"כ אמר ר' בן ציון לאחיו הוצאתי שמונה ספרי תורה...

לאחר פטירתו מצאו בביתו שהוא כבר הספיק לקנות תיקיה חדשה, וכך הוא כתב עליה "פתיחת היכל ארון הקודש ראש השנה תשפ"ב, יום א ראשון של ראש השנה, בית הכנסת הגדול דחסידי ברסלב, מאה שערים רח' סלנט 36 ירושלים עיה"ק, בית ראשון, מאיתי בן ציון פרימשלנו שית' בן הרב ר' מרדכי שלמה פרימשלנו ז"ל, סך \$2000", וכבר היה בתיקה קבלה על סך ארבע מאות שקל שכבר הספיק לשלם, וכך תכנן לשלם באופן מסודר ולהכניס הקבלות לתיקה עד שיגיע לגמר תשלום האלפיים דולר, בימי ה"שבעה" השלימו אחיו את תשלום כל האלפיים דולר.

ביום שני של ראש השנה כבר לא היה לו כוח ללכת לשול, והגיע אחיינו לתקוע לו שלושים תקיעות, ובירך הברכות בהתעוררות נפלאה והיה הוא בעצמו המקריא, לאחר מכן ביקש שרוצה להתפלל מוסף ושיתקעו לו למלכויות וזכרונות שופרות, אמנם לאחר שאמר לו אחיו שלא תוקעים על סדר הברכות ביחיד, ואף לא אדם אחר, והראה לו כן בתוך ה"מטה אפרים" החדש בהוצאת "עוז והדר" שקנה לעצמו, ביקש שיבואו אחרי שיתפלל מוסף לתקוע לו עוד שלושים תקיעות.

לאחר שאחיינו תקע לו עוד שלושים תקיעות, אמר לו בעניין שידוכים שצריך שדכן, ואמר שבליקוטי מוהר"ן בהתחלה ר' נחמן אומר "שדכן" ר"ת ל'רסיה ש'ביבין ד'י נ'ור, לאחר פטירתו חיפשו בליקוטי מוהר"ן בהתחלה ואף בליקוטי מוהר"ן תנינא בהתחלה ולא מצאו דברים אלו, וכשהגיע ר' לייזר בורשטיין שליט"א לנחם אמר: אכן, הדברים נמצאים בליקוטי מוהר"ן תנינא בהתחלה, וכשהראו לו שלא כתוב שם דברים אלו, נזכר שזה נמצא ב"חיי מוהר"ן" פ"ד, וכך איתא שם שקודם ראש השנה שאמר בו ר' נחמן תורה א' בליקוטי מוהר"ן תנינא, ראה רבי נחמן חלום, וראה בחלום שהביאו לו כסא ונתקברו לראותו אנשים נשים וטף וכשהזרו משם מיד נעשה שידוכים ביניהם, ואמר רבי נחמן שראה שהיה חקוק על הכסא כל צורות בראי עולם וכל אחד עם בת זוגו, וע"כ נעשה תיכף שידוכים כי כל אחד מצא בכסא את בת זוגו, ואמר רבי נחמן שנפל בדעתו ש'ל'רסיה ש'ביבין ד'י נ'ור ר"ת שדכן כי ע"י הכסא נעשים שידוכין, ורבי נתן אומר שם שתורה א' בליקוטי מוהר"ן בתרא שנאמרה בראש השנה שאחרי זה הסיפור היא פירוש על המעשה הנ"ל, ע"כ, ואמר ר' לייזר שממש נראים הד"ת הנ"ל כאילו הם חלק מהתורה, עד כדי שמתבלבלים כאילו שזה כתוב ב"תורה" עצמה, ויתכן שלא הבנו נכון את ר' בן ציון, וזה ממש כוונתו במה שאמר, שרבי נחמן מברסלב אמר בהקשר לתורה שבליקוטי מוהר"ן בהתחלה, גם בכאן נתגלה היקף ידיעותו של ר' בן ציון שאף ידע את מה שנאמר בחיי מוהר"ן על תורות שבליקוטי מוהר"ן, ובאמירה טבעית גם אמר על היכן זה בדיוק נאמר בליקוטי מוהר"ן.

לאחר שצם ביום הכיפורים אמר לאחיו שהיה קשה לו מאוד לצום, והלך ונחלש, ומאז יום כיפור לא הכניס אוכל לפיו מחמת חוליו, ועל אף שחיכה מאוד לחג הסוכות וכבר דדף את הלוח לשבוע ההג פונה לבית החולים קודם חג הסוכות ולדאבון לב יצאה נשמתו בראשון לחשבון עוונות יו"ט ראשון של חג הסוכות.

ונתקיימו בר' בן ציון הדברי תורה האחרונים ששמענו ממנו על ל'רסיה ש'ביבין ד'י נ'ור, כי רבי נחמן אומר שם בחיי מוהר"ן כי באותו חלום כאשר נתקבר לכסא ראה שם ראש השנה ממש ויום כיפור ממש וסוכות ממש ועלה בדעתו "שכרסיה" ר"ת ר'אש ה'שנה יום כ'יפור ס'וכות, ואצל ר' בן ציון נצטרפו שלושה חגים אלו יחדיו במסירות נפש, כי בראש השנה נתאמץ מאוד לילך לקיבוץ דחסידי ברסלב, וביום כיפור צם במסירות נפש, ועלתה נשמתו ביו"ט ראשון של חג הסוכות.

על מצבתו נכתב פ"נ ר' בן ציון בן ר' מרדכי שלמה פרימשלנו, בן ר' בן ציון ה"ד, ידע צער וייסורים, דור שמיני לבעש"ט, דור שביעי לר' מיכל מזלזאטשוב, דור שישי לאוהב ישראל מאפסא, חסיד מוהר"ן מברסלב, נלב"ע טו' תשרי יו"ט ראשון של חג הסוכות ה'תשפ"ב, תנצבה.

בהיות ור' בן ציון לא השאיר אחריו זרע של קיימא אם אפשר ללמוד לעשות ולהתפלל לעילוי נשמתו ובפרט אנ"ש – ובפרט ביום היארצייט יו"ט ראשון של חג הסוכות.

ר' בן ציון בן ר' מרדכי שלמה ז"ל